

καιρὸς ταραχῆς. Πανταχοῦ ὑπῆρχεν ἀναβρασμός. Πρὸς ἀπόδειξιν δὲ φιλοσοφικῶν ὑποθέσεων ἀνεφαίνετο τότε συμβεβηκός τι ὅλως πρόσφατον, ὅλως ἐξαισίον, ὅλως ἄξιον θαυμασμοῦ καὶ σπουδαιότερον τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ Νέου Κόσμου, λέγω δὲ τὴν Ὁμοσπονδίαν τῆς Βορείου Ἀμερικῆς, ἔργον τοῦ Φραγκλίνου καὶ Οὐάσιγκτῶνος. Τὸ ἔκτακτον τοῦτο φαινόμενον ἀνεζωπύρρησεν ἠθικῶς ὅλην τὴν πεπολιτισμένην Εὐρώπην, διεδόθη δὲ πανταχοῦ μᾶλλον, ἢ ἦττον εὐκόλως. Οἱ τότε σπουδάζοντες Ἕλληνες ἐν Εὐρώπῃ ἔμαθον ὅτι τὰ γράμματα οὐδόλως περιωρίζοντο εἰς τὴν σχολαστικὴν λεπτολογίαν, ἣν ἀποκαλοῦσι στολισμὸν τοῦ πνεύματος, οὔτε δὲ ἡ φιλοσοφία πέπρωται νὰ χρησιμεύῃ ὡς ἀπλοῦν ἐπιπλον τοῦ σπουδαστηρίου σοφοῦ τινος· ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας σκοπὸς τῆς ἐπιστήμης ὑπάρχει τὸ κοινὸν συμφέρον τοῦ ἀνθρωπίνου γένους καὶ ἡ τῆς κοινωνίας εὐημερία. Ὅθεν νομίζω καθήκον νὰ ὀμιλήσω περὶ τῶν ἀξιοτίμων σοφῶν ἐκείνων Ἑλλήνων, οἵτινες ἐπανῆλθον τότε, ὅπως χρησιμοποιήσωσι τὰς γνώσεις αὐτῶν ἀφιερῶντες αὐτὰς εἰς τὴν δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν, ἥτις ἀποτελεῖ καὶ ρυθμίζει τοὺς πολίτας.

Ὡς πρῶτον αὐτῶν ὀνομάζω τὸν Δανιὴλ Φι-